

ZAKŁAD PREFABRYKATÓW BETONOWYCH - KARTA ZESPOŁU

3. Miejscowość O P O L E
nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna
województwo ..... opolskie .....
gmina ..... m. Opole .....

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo ..... opolskie .....

powiat ..... m. Opole .....

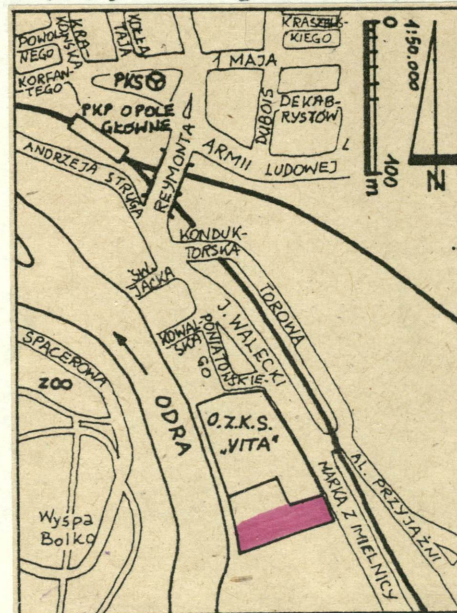
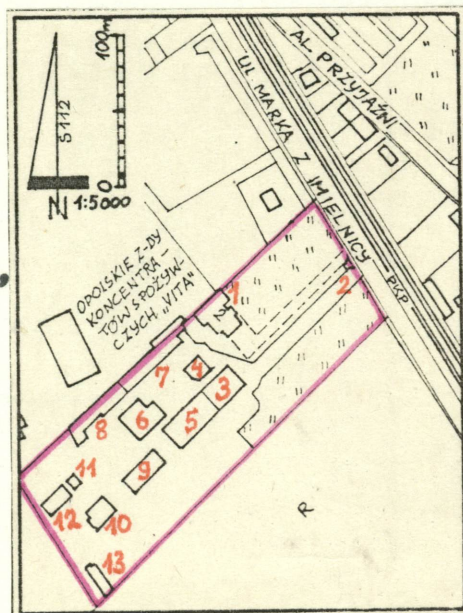
9. Użytkownik i jego adres
j.w. Fabryka Domów - Oddział Pre-
fabrykatów
OPOLE, ul. Marka z Imielnicy 2

Nr ..... data .....

Fot. 1. Wjazd na teren Z-du z
portierni z wieżą /2/.

Fot. 1. Wjazd na teren Z-du z budynkiem Fot. 2. Północna część terenu Z-du z portierni z wieżą /2/.
budynkami: d.pałacykiem /1/,
biurowym /3/, hali prod. /5/.

1. Pałac myśkalny.
2. Portiernia z wieżą.
3. Budynek biurowy.
- 4 - 14. Budynki produkcyjne,
warsztatowe i zaplecza.

mgr inż. Zbigniew Łabęcki
ZPAF AFIAP
ul. Grabiszyńska 164/29
53-437 WROCLAW

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

W 1857 r. na rolniczym terenie należącym do podopolskiej wsi Nowa Wieś Królewska powstaje pierwsza opolska cementownia, założona przez kupca F. Grundmanna. Po jego śmierci cementownia, teraz spółka akcyjna pod zarządem Grundmanna, przechodzi na własność czterech jego synów, którzy na przyległym od strony południowo-wschodniej terenie budują reprezentacyjną siedzibę w postaci pałacyku otoczonego niewielkim parkiem ok. 1890 r. Ok. 1900 r. część wcześniejszego założenia przy pałacyku, od strony zachodniej, zostaje przez spadkobierców Grundmanna przeznaczona również na cele przemysłowe. Powstaje tam zakład prefabrykacji betonów /wytwarzanie elementów z betonu cementowego dla budownictwa, drogownictwa itp./, nazwany od inicjałów czterech synów "BEKU". Przelegająca do tego zakładu cementownia, po upaństwowieniu w 1933 r. w niedługim czasie zostaje zamknięta, sam zakład zaś działalność kontynuuje, aż do chwili obecnej. Teren dawnej cementowni zajmują obecnie Opolskie Zakłady Koncentratów Spożywczych "VITA", docelowo, w ramach rozbudowy mające przejąć do 1992 r. cały teren, należący chwilowo jeszcze do Opolskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Zespół zajmuje wydłużony, prostokątny teren, położony w odległości ok. 500 m na SSE od dworca PKP Opole Główne, na terenie należącym obecnie do miasta Opola. Całość jest ogrodzona, z czego narożnik północny, ogrodzony dekoracyjnym betonowym murem zajmuje pałacyk mieszkalny oddzielony od ulicy ogrodem, obecnie podzielonym na działki należące do poszczególnych mieszkańców.

Zarówno wydzielony teren pałacyku jak i sam zakład dostępne są usytuowanymi obok siebie bramami od ul. Marka z Imielnicy, pomiędzy którymi usytuowany jest niewielki budynek portierni z wieżą strażniczą o szczególnie dekoracyjnej formie. Po jego lewej stronie zatem znajduje się wejście na teren pałacyku, zaś po stronie prawej na teren zakładu, oddzielonego od ulicy obszarem drogi dojazdowej oraz ogródków działkowych. Na wprost wylotu drogi dojazdowej, od strony zakładu znajduje się budynek biurowy, najstarszy spośród wszystkich budynków przemysłowych zespołu, o atrakcyjnej, secesyjnej bryle i dekoracji. Za nim, wydłużony teren zakładu zastawiony jest budynkami produkcyjnymi, warsztatowymi i zaplecza w trzech nieciągłych rzędach.

Najstarszym obiektem całego zespołu jest pałacyk mieszkalny /1/, obecnie dom mieszkalny /po podzielniku wewnątrz na mieszkania/. W kolejności budowy następnym jest budynek portierni z wieżą /ok. 1890 r./. Budynek biurowy, dawn. biurowo-warsztatowy /3/ powstał ok. 1900 r. i w podobnym okresie powstał także szereg innych budynków produkcyjnych i zaplecza. Najmłodszymi datowanymi budynkami są: budynek mieszalników /4/ z 1925 r. i hala magazynu cementu /13/ z 1968 r.

Skład zespołu:

1. Pałacyk mieszkalny^Z ok. 1890 r.
2. Budynek portierni z wieżą z ok. 1890 r.
3. Budynek biurowo-warsztatowy ob. biurowy z ok. 1900 r.
4. Budynek mieszalników ob. szopa magazynowa z 1925 r.
5. Hala produkcyjna z ok. 1900 r.
6. Budynek zbrojarni ob. magazynowy z ok. 1900 r.
7. Budynek ślusarni z ok. 1900 r.
8. Budynek magazynowo-mieszkalny z ok. 1910 r.
9. Budynek stolarni ob. formiarnia z ok. 1930 r.
10. Budynek magazynu cementu z ok. 1930 r.
11. Budynek sanitariatów z ok. 1930 r.
12. Budynek magazynu drewna z ok. 1930 r.
13. Budynek magazynu cementu z 1968 r.

14. Kubatura /vide karty szczegół./	15. Powierzchnia użytkowa /vide karty szczegół./	16. Przeznaczenie pierwotne Zakład prefabrykatów betonowych.	17. Użytkowanie obecne Zakład prefabrykatów betonowych.
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja /vide karty szczegółowe/		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) /vide karty szczegółowe/	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Obiekty poszczególne - vide karty szczegółowe. Trzy obiekty - pałacyk mieszkalny, budynek portierni z wieżą oraz budynek biurowy dawn. biurowo - warsztatowy, z uwagi na atrakcyjny wystrój o walorach artystycznych, zasługują na objęcie ich ochroną konserwatorską przez wpisanie do Rejestru Zabytków. Jest to tym bardziej pilne, że teren zakładu do 1992 r. ma być przyłączony do Opolskich Zakładów Koncentratów Spożywczych "VITA", zaś znajdujące się tam budynki przewidziane są do likwidacji.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

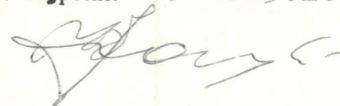
Karta ewidencyjna zabytku techniki - dr K. Cygorijni
8.10.1980.

24. Uwagi różne

Załączniki: 1. Wkładka nr 1 - Fotografie.

Karta podlega ochronie na podstawie Prawa Autorskiego.

25. Wypełnił 1988.05.20

mgr inż. Zbigniew Łobęcki
ZPAF AFIAP
ul. Grabiszyńska 164-29
53-437 WRÓCLAW

26. Sprawdził

1. Miejscowość O P O Ł E
ul. Marka z Imielnicy 2

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Zakład Prefabrykatów Be-
tonowych - KARTA ZESPOŁU

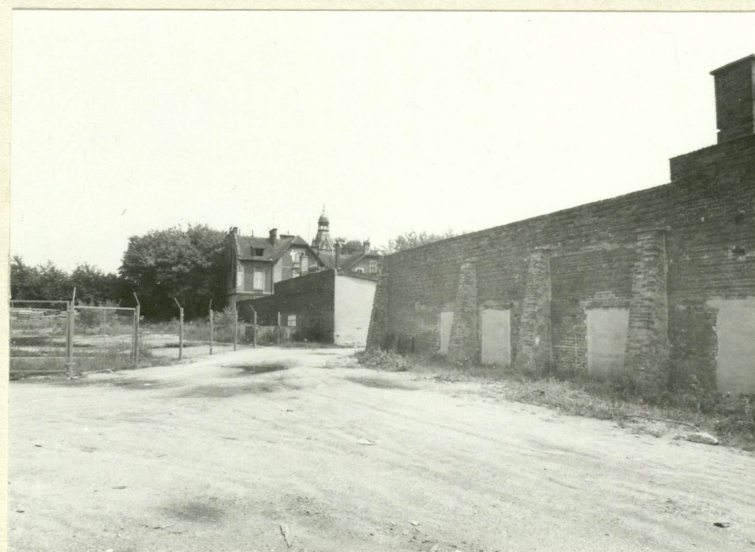
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Fotografie.

Fot. 3. Teren zakładu - budynki 6, 7, 8.

Fot. 4. Teren zakładu - budynek 9.

Fot. 5. Teren zakładu - budynki 7, 8 i
w głębi 1 /pałacyk/ widziane od
tyłu /od W/.

Wkładkę założył: 1.05.1988

mgr inż. Zbigniew Łabęcki

ZPAF-AFIAP

(imię, nazwisko, data) 164/29

53-487 WROCLAW

mgr inż. Zbigniew Łabęcki

ZPAF-AFIAP

ul. Grebuzińska 164/29

53-437 WROCLAW

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1985

Fot. 6. Teren zakładu - budynek 6.

Fot. 7. Teren zakładu - budynek 8.

Fot. 8. Teren zakładu - budynek 5/

Fot. 9. Zespół zakładu widziany od W /z terenu OZKS "VITA"/.